

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені
Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Кафедра богослов'я та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасне суспільство і релігія»

I. Основна мета дисципліни

Основним завданням вивчення дисципліни «Сучасне суспільство і релігія» є надання майбутнім фахівцям систематизованих знань щодо історичних форм та сучасного стану співпраці релігійних соціальних інституцій, з іншими суспільними інститутами, їхньої еволюції та конкретних виявів, що породжують більшу ефективність функціонування суспільних інститутів, їхню синергетичність; інтелектуальне, етичне, моральне, громадянське, патріотичне виховання особистості, її здатності до пріоритетного розв'язання проблем, пов'язаними у ствердженні у суспільстві спільного блага та його пріоритетності над особистим благом; напрацювання конкретних навичок по організації співпраці релігійних організацій з метою розв'язання суспільно значущих проблем, як між собою, так і з іншими суспільними інститутами; сприяння розвитку нових форм співпраці релігійних організацій із силовими структурами (капеланство, психологічна реабілітація тощо) та органами освіти у зближенні світської та духовної освіти і організації світських навчальних закладів під патронатом релігійних організацій.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Для ОПП «Релігія та сучасні суспільні процеси». **ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА**. ПП Цикл професійної підготовки ПП 03 ОК професійної підготовки

III. Програмні результати навчання

- розуміти історичні типи взаємин між державами і релігійними суспільними інституціями.
- вільно визначати порівняльні характеристики цих типів відносин, що існували як в історичній ретроспективі так і в нинішньому світі.
- розуміти зміст основних етапів становлення сучасної моделі суспільно-релігійних відносин в Україні.
- володіти знаннями про особливості становлення церкви як інституту громадянського суспільства в сучасній Україні, поля її співпраці з іншими інститутами громадянського суспільства та позицію церкви на різних етапах суспільно-політичного становлення сучасної України, і, особливо в умовах соціально-політичних потрясінь, ворожої агресії щодо України, спроб реформування українського суспільства.

– визначити реальний вклад релігії та церкви у формування моралі людини та суспільства, обсяги та характер соціальних акцій церкви, ступінь зближення та співпраці світської та релігійної освітньо-виховних систем в сучасній Україні.

IV. Короткий зміст вибіркової дисципліни

Змістовий модуль 1. Суспільство і релігія: історія та сучасний стан

- **Тема 1.** Суспільство і релігія в контексті історії
- **Тема 2.** Суспільство і релігія: сучасний міжнародний контекст

Змістовий модуль 2. Сучасне українське суспільство і релігія

- **Тема 1.** Особливості становлення сучасної моделі взаємодії українського суспільства і релігії
- **Тема 2.** Міжконфесійні, міжцерковні та внутрішньоцерковні конфлікти в Україні як основна загроза розвитку суспільно-релігійних відносин

Змістовий модуль 3. Соціокультурна та освітньо-педагогічна роль релігійних інституцій в сучасному українському суспільстві

- **Тема 6.** Релігійні інституції та їх соціокультурна і освітньо-педагогічна роль у сучасній Україні. Суспільство, політика, церква.
- **Тема 7.** Церква в координатах суспільно-політичного розвитку України та умовах становлення громадянського суспільства.

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни

Кафедра богослов'я та релігієзнавства, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики (гуманітарний корпус, кабінет 3-7,) +38(044)486-05-99

Целковський Геннадій Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри богослов'я, релігієзнавства

h.a.tselkovskyy@udu.edu.ua

VI. Обсяг навчального навантаження та терміни викладання дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких денна форма навчання: лекційних – 14 год., семінарських – 12 год., самостійної роботи – 64 год.

VII. Політика вибіркової дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

1. Академічне релігієзнавство: підручник / [за наук. ред. А. Колодного]. — К.: Світ Знань, 2000. — 862 с.
2. Актуальні проблеми державно-церковних відносин в Україні: Наук. зб. / Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України / В.Д. Бондаренко (головн. ред.), А.М. Колодний (головн. ред.). — К.: VIP, 2001. — 206 с.
3. Андрусишин Б.І. Державно-церковні відносини: історія, сучасний стан та перспективи розвитку : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Б.І. Андрусишин, В.Д. Бондаренко. — К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. — 282 с.
4. Бабій М.Ю. Свобода релігії в Україні в контексті державно-церковних відносин: нові можливості й проблеми // Релігійна свобода. Взаємини держави і релігійних організацій: правові та політичні аспекти. Науковий щорічник. За загальною редакцією А. Колодного (гол.ред.), Л. Филипівич, М. Бабія. — К, 2006. — С. 9-13.
5. Бондаренко В. До питання про необхідність удосконалення Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» // Релігія і закон: проблеми врегулювання державно-церковних відносин. — К., 2002. — С. 5-18.
6. Бондаренко В. Зближення світської і духовної освіти в Україні: вимога часу та межі можливого // Державно-конфесійні відносини в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку / [за ред. В.Д. Бондаренка та І.М. Мищака]. — К.: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. — С. 415-425.
7. Бондаренко В. Релігія і політика // Релігійна свобода: історичне підґрунтя, правові основи і реалії сьогодення: наук. щорічник. — К., 1998. — С. 32-35.
8. Бондаренко В. Розвиток та інституціалізація конфесійної мережі в Україні як вияв релігійної свободи // Релігійна свобода: мас-медіа, школа і церква як суспільні фактори універсального: наук. щорічник. — К., 2001. — Вип. 5. — С. 11-16.
9. Бондаренко В.Д. Інституціалізована православна релігійність в контексті сучасної суспільно-політичної ситуації в Україні: Дис. ... докт. філос. наук. — К., 1993. — 346 с.
10. Бондаренко В.Д. Особливості української моделі державно-церковних відносин // Державно-церковні відносини в Україні у контексті сучасного європейського досвіду: Матеріали науково-практичної конференції 4 жовтня 2004 р., м. Київ. — К.: VIP, 2004. — С. 10-19.
11. Бондаренко В.Д. Пріоритетні напрямки державно-церковної політики України // Актуальні проблеми державно-церковних відносин в Україні: Наук. зб. / Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України / В.Д. Бондаренко (головн.ред.), А.М. Колодний (головн.ред.). — К.: VIP, 2001. — С. 7-12.
12. Бондаренко В.Д. Теоретичні засади дослідження державно-конфесійних відносин // Державно-конфесійні відносини в Україні: вітчизняний та європейський досвід: Збірник наукових матеріалів / Держ. ком. Укр. у спр. нац. та релігій, Нац. пед. університет ім. М.П. Драгоманова; Ред.кол.: В. Андрущенко ін. — К.: Вид-во «Світ Знань», 2009. — С. 5-13.
13. Бондаренко В.Д., Котлярова Т.О. Релігійно-церковне життя в Україні: особливості відродження та розвитку // Пріоритети державної політики в галузі свободи совісті: шляхи реалізації: Збірник наукових матеріалів за загальною редакцією В. Андрущенко, Г. Попова, М. Новиченка, М. Заковича. — К.: Реліус, 2007. — С.10.
14. Віллем Ж.-П. Європа та релігії. Ставки ХХІ ст.. — К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2006. — 331 с.
15. Владиченко Л.Д. Впровадження духовно-морального компоненту в світську систему освіти в контексті сучасного стану державно-конфесійних відносин в Україні // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія філософія, політологія. — 2013. — № 4(114). — С. 8-12.
16. Владиченко Л.Д. Досвід діяльності громадських об'єднань при центральних органах виконавчої влади в Україні як суб'єктів державно-конфесійних відносин // Наукові записки. Серія «Історичне релігієзнавство». Випуск 7. —

IX. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання на семінарських заняттях та практичних заняттях, виконання індивідуальних занять.

Підсумковий контроль: екзамен.